מער ווי אַן ענטפער און ווייניקער פון א פעליטאָן

געערטער רעדאקטאר, מר. מארק:

איך וויל גלויבן אז למען האמת און אפשר אום איסצומיידן איבערריקע "צרות פון א רעדאקטאר" וועט איר מיר דער־לויבן ארויסצוזאגן אין אייער חשוב'ער צייטונג — און נאך אויף א בכבוד'יקן פלאץ, אייניקע אמת'ן, וואס איך וויל אין האב צו זאגן בנוגע אייער ארטיקל "אי־רן און שרייבער", פארעפנטלאכט אין "דאס אידישע וואָרט", לעצטן פרייטאג דעם זעקסטן יוני.

צי איך וועט מיר גלויבן צי ניין — אזש טרערן האבן זיך מיר געשטעלט אין די אוגן, וועגן איך האב געלייענט וועגן אייערע "רעדאקטארישע" צרות און יסורים, ווער, ווער — איך אלס א גע־וועזענער כלל־טוער און נאך א אייטי־קער שטיקל "קאך־לעפל" — איך וויס וואס עס מיינט צו האנדלען מיט א פאלק ניט פון בלוין "כולנו חכמים", נאר אויך פון "הכול־יכול'ניקעס", און אלס אזעלכער פארשטיי איך וואס פאר א נאט'ס רח־מנות ס'איז געבאך אויף א אידישן רע־דאקטאר, צו וועמען יעדער איד האט א צורמדיגן און אויף וועמען איטלאכער איז א מבין . . . אבער מיט אלע מיינע סימ־פאטיעס צו א "נדרה" און מיט אלע מיינע מיטגעפיהן צו א "מארטירער" — מוז איך אויך ארויס רעדאקטאר, מאן זאגן אז ס'איז ניט אזוי הכצעקתה'דיק און ווער וויים צי איר וואלט זיך כה בדין געווען, ווען די קליינע מעג־שערא'ך די שרייבער, זאלן קאנען אויף ארויסרייסן פון די פרעסע הימלען, וואו איר זייט א "מעט־אחרים" (עטוואס קלע־נער פון א נאט . . .) און אויף אראפ־נידערן אדער הערנידערן צו דער מדי־דגה פון א דורכשניטלאכן שרייבער . . . ניט שטענדיק איז "ראונן" דער גזלן אין "שמעון" דער גזל . . . זשער אפט וואלט נאר דער שרייבער זיך באדארפט באקלאגן אויב זיינע געברענטע צרות, אבער נאר ווען זיינע עבירות, נאר די רע־דאקטאר (אוי, די רעדאקטאר! . . .) לאזן אים ניט ארויס אין דעם גן־עדן, וואו מען קאן נחנה זיין מיט חשכינה, וואס איז ניט אין גלות און וואו ווער ס'קאן ניט זאגן־קיין תורה — קאן ער, על כל פנים, מקים זיין דעם פסוק — "ראנה בלב איש ישחנה", — וואס לויט דער אויסטייטשונג פון אינדערע חז"ל מיינט דאס — אויסדערציילן יענעם ווי צייטנווייז "קוועטשט" א רעדאקטאר נאך ערגער ווי אן איינגער שוך . . .

זיכער זייט איר, ארוני רעדאקטאר, געערבעט (מיט ווי יוסף הצדיק) רבני־ו־שרייבער, וועלכע לייענען בכוון "זייערע" ארטיקלאך; איינגעג קאפיטאלן און אוג־רות פארמאגן נאר יחידי־סגולה, וועלכע גלוסטן צו מאיינען נאר שטשו הבריה, וואו זיי האבן א סך ברייטע פעלדער צו פארזייען אמאל מיט בלומען, אמאל מיט בודיאקס און דאס רוב פראווינציעלע שרייבער — לאמיר איך זאגן א סוד — אויב זיי פרישן זיך ניט אפ פון צייט צו צייט, מיט אן ארטיקל פון א גוטן שרייבער, פון וועלכן מען קאן נאשן אדער פשוט פלאגיאטירן א פערליקע פראזע, א ברילאנטענעם געראנק — מוזן זיי, מיט אדער אן חבלי לידה, גע־בוירן אזעלכע קינדער, וואס "טוב שלא נברא משנברא" און וואס פאר א רע־דאקטאר איז עפעס א מחויב צו פאר־פליצן זיין צייטונג מיט א מכול פון "מיט המארים" אדער "מיט בראש", אויף וועלכע ס'שוועבט אפילו ניט דער רוח הטיוול?

זיכער האט איר רעכט צו האנדלען מיט אזעלכע שרייבער ווי ס'ריקטירט אייך אייער יושר (אויב א רעדאקטאר האט נאר יושר . . .) אבער וואס פאר א זכות קאן מען אויף אייך, ארוני רע־דאקטאר, מלמד זיין ווען איר באע־ור לה'ט (און נאך ווי אזוי!) אייערע פון אייך "געוואלבטע" שרייבער, וועלכע לייר־ענען שוין צופיל יענעמס ארטיקלען און נאך מיט גרויס כונה? . . .

איינער פון דעם סארט שרייבער איז ניט קיין אנדערער, נאר טאטע אויף אלזין, דער קנעכט פון אייער דינסט אלן געד־טראפן האט מיך די צרה צוויי מאל הרם אין פסוק שטיינ — "לא תקום פעמים צרה" . . .

איז דאך די קש'א —

דו, יוסף הצדיק, וואס ווייסט שוין פון פאר־יאר'ן אז דיינע ברידער, די שיינע אידן, האבן דיך פארקויפט צו די מצריים פאר א קנעכט — וואס גייסטי הייז יאר אויך צו די איינגעג ברידער און גלויבסט אז זיי וועלן דיך מער ניט בא'עורן?

איז דער תירוץ אז דער רעדאקטאר האט אבזיסל איבערגעטריבן בנוגע דעם "ניט געדרוקטן" און זייער געפרייוועדטן שרייבער, וועלכער, אלס א "נעלב ואינו עולב" גלויבט נאך אין מענשלאכן יושר וקל וחומר אין דעם יושר פון א רע־דאקטאר.

איך וויים ניט ווי אזוי כ'האנדלען שרייבער, וועלכע לייענען בלוין זייערע איינענע ארטיקלען, ווייל אין זייער פעל בין איך קיינמאל ניט געווען, אבער איך וויים — אין ניט ברוין פון זיך — אז א "נאש בראט", אונזערער א ברודער, איז נאך מצדיק דעם דין אויף אזא רע־דאקטאר:

למשל — איך, ווען איך האב געלייי־ענט מיט דער גרעסטער כונה אן אויס־רוף אין וועלכן איך, לויט די מיינונג פון שרייבער נאר "מענשן", בין באלייר־דיקט געווארן אויף אזא אופן וואס ווען איך בין דאמאלסט ניט קיין "גרינער" ווארט איך, אלס סאטיספאקציע, געווען באמומען פון דעם "גביר" אזא סומע נערט אז איך נאך איצט וואלט איך מיין צייט ניט באדארפט פארשווענדן אויף אזעלכע קליניקייטן ווי פרנסה־זוכענעש, נאר איך וואלט זי, די צייט, געמאנט ווידמען אונזערע רבנים, קצבים, פרעש־ענטן און אנדערע שטאטיש־פארזאר־גערס, וואס ס'איז אזוי נויטיק זיי "אויץ צייגן" כמעט יעדן טאג . . . און דאך, ווען איך האב געווארן — ניט ארויס־טראגן דאס "אידישע" מיסט אויף דער "גייאישער" נאס, נאר פשוט זיך דעאב־ליטירן אוף ריינוואשן — האט מיין צייר־טיק און כשר קינד, מיין ארטיקל, א אנזע דעם רעדאקטאר, אט דעם נגזל ניט זוכה געווען צו זעען נאט'ס ליכטי־קע וועלט . . . דאך האב איך ניט געגעבן קיין קנאק מיט דער טיר, און אפילו ניט געוואגט צו העכערן מיין קול, דעם קול יעקב. אדרבא, מיט דעם נוסח און שטיינער פאר, וועלכן איך בין גע־בארדישעווער, האב איך נאך באעבר־טיקט דעם רעדאקטאר און געוואגט:

פון מיין "ענטפער" איז אודאי צו זע־ען אויף דער "גביר" האט ניט לייטיש גע־האנדלט און וויייל חברה־פלעצל קאן נאך אויסדרונגען אז געדעבט בין איך, אט דער יעניקער וועלכער איז צו יע־נער צייט געווען נאך א קלענערער גביר ווי איך בין היינט צו טאג, און אזוי ארום האט דער רעדאקטאר ניט געטאדט דרוקן מיין ענטפער, ווייל אנדערש וואלט ער דאך נכשל געווארן מיט אן איסור פון א "לאו", מיט דעם — "הל"א תחדר ברובו" . . .

מהאי טעמא בין איך ניט געווען ברור גו. ולא־עוד — איך האב, אפילו אויף איין האר ניט געענדערט מיינע באציאונ־גען ניט צום רעדאקטאר און ניט צו זיין צייטונג, בין . . .

בין איך האב געלייענט אין "דאס אידישע וואָרט" אן ארטיקל מיט גרויס כונה — הגם, ס'איז ניט מיין איינגס — און ווען, אלס א איד וואס קאן קיין עולות ניט ליידן, האב ניט "שארף נאר קורץ אנגעוויזן אז דער שרייבער, וועל־כער שיט מיט גמרא'ס נאך מער ווי איך — מיט פסוקים, איז, מחילה, אזא יד־ען" אין די שווארצע פינטעראך אז ער ווייסט אפילו ניט אין וועלכע יומים־טובים פלעגן אידן עולה רגל זיין — האט דר־לא דער רעדאקטאר, מיט, צי אן א "קנאק פארדיגלט פאר מיר די טיר, אבער, ווייטער ווי א צדיק — ער האט מא־טיווירט אז ער וויל ניט "דיסקרעדיטי־רען" "זיינע שרייבער" . . .

בין איך זיך מודה ומתודה אז בין מיינער אן "אח לצרה", אויף א שרייבער, וואס האט ניט איינמאל געכאפט מיין פסק, האט מיר ניט פארטייטשט דאס ווארט "דיסקרעדיטירן" האב איך ניט געוואוסט ווער פון אונז איז מילכיק און ווער פלייטיק, אבער זייט איך בין גע־וואוינט געווארן אז אונזער רעדאקטאר זאל לעבן איז אזא מליץ־יושר אפילו פאר שרייבער אן תורה — איז ער, דער רעדאקטאר, אויסגעוואקסן אין מיינע אויגן, העכער מיט א קאפ, אויב ניט נאך העכער.

איך האב אין אים געזעען כאטש דעם איינציקן גוטן פרייינט, וועלכער נעמט זיך אן אז די קרעזודעם פון "שרייבער" וואס־ווערן, נעבאך, אזוי אפט באטראכט אלס בטלנים און אלס וואס איר ווילט נאר . . .

דערפאר בין איך ווידער געבליבן דעם רעדאקטארס בעסטער פריינט אין צייר־טעגווייז בין אפילו נאכגעקומען זיין פארלאנג — אויבערצוזעגן אדער איבער־פירן" פאר זיין צייטונג ארטיקלען פון העברייאיש (הגם מיין הונגער צו שרייב־בערייי קאן איך תמיד שטילן אין צייי־טונגען פון דער שפראך וואס ס'רעדן די תלמוד־תורה קינדער אין "חיברו" און בשעת־הדחק־קאן איך האקן אין "טאג"

"פרייע שריפטן"

אין סעפטעמבער, 1926, איז דערשינען דער ערשטער ביכל פון די "פרייע שריפטן פאר'ן אידישן סאציאליסטישן געדאנק." איך משך פון צוויי יאר זיינען דערשינען נאך צוויי זאמלביכער אונטער דעם זעלבן נאמען. די זאמלביכער האבן ארויסגע־שטעלט א פראגראם פון זוכעניש סיי אויף דעם געביט פון אינטערנאציאנאלן סאציי־אליזם, סיי אויפן געביט פון אידיש־נאציי־אנאלער ארבעט. "די פרייע שריפטן" זיי־נען ארויסגעטראטן מיט דער פאדערונג פון א רעוואלוציאנער־עטישער אידעאליס־טישער וועלט־אנשויאונג. דאס האט באר־ייט — אויפ'ן געביט פון סאציאליזם — אז די "שריפטן" דערקלערן א אידייאישן קאמף דעם פארשטיינדרטן מארקסיסטישן אנגאמטיזם, צי ער טרעט אויף מיט א רע־פארמיסטישן פנים, צי ער טראגט א דיק־טאטארישן־מיליכה'שע פארם. דאס האט באדייט — אויפ'ן אידיש־נאציאנאלן גע־ביט — אז די "שריפטן זאמל זיך אפ פון האנמאטישן נאציאנאליזם, צי ער טרעט אויף נאר מיט אן עטנאגראפיש־גייסטיקן פנים, צי ער פארייניקט זיך אין דיין פארעטניש מלוכה'ישע נאציאנאלע פארמען.

"די שריפטן" זוכן צו שאפן די באדיי־נונגען פאר א אידישער קולטור, וועלכע זאל זיין אקטיוויסטיש לויט איר כארא־קטער, וועלכע זאל זיין אינערלאך פארבונדן מיט דעם ראדיקאל־סאציאליסטישן שטרע־בען פון דער מענשהייט, וועלכע זאל אריינגאפן אין זיך אלע זאפטן פון דער אידישער געשיכטע און דער לעבעדיקער עקזנוואר.

די שריפטן זיינען ניט אן ארגאן פון א באשטימטער פארטיי פראגראם. די ער־שטע דריי נומערן פון "פרייע שריפטן" זיינען געווען א פארזוך, אן אנפראגע ביי דעם אידישן לעזערעריק צי עס איז דא היינט פלאץ פאר אזא צייטשריפט. דער עולם האט אויף דעם געענטפערט מיט א קלארן יא.

אדום די שריפטן גרופירן זיך היינט א רייע באקאנטע אידיש־ראדיקאלע דענ־קער און שרייבער און צענדליקער יונגע אידישע שרייבער, נאך ניט באקאנטע אין דער ליטעראטור. פון אלע עקן פון דער אידישער וועלט — רוסלאנד און פוילן, אמעריקע און פאלעסטינע — האבן זיך צעמאלט הונדערטער אויפמערקזאמע לע־ער. דאס באוויזט, אז די "שריפטן" ענט־פערן אין א געוויסער מאס אויף דעם שטארקן דראנג צו זעלבסטדערקענטעניש, וואס טראגט זיך היינט דורך דער גאנצער אידישער וועלט.

מיר האבן באשלאסן דערפאר צו פאר־וואנדלען די "שריפטן" אין א פעריאדישן דריי מאנאטלאכן זשורנאל. וועלכער זאל דערשיינען מיט דעם זעלביקן פראגראם פון די זאמלביכער.

דעם געביט פון די "פרייע שריפטן" איז אויפגעקומען מיט דעם באגריף אז אין אלע אנדערע אידייאלן, אז מ'פאלט א טויטער פון א שארף מעסער אדער א הייסע קויל זיינען די גסיסה און חבלי מיתה, כמעט שטערצלאז וגם זו לטובה! הנ"ל.

באמערקונג פון רעדאקציע:

אז די פיילן זיינען געווען ניט קיין "שטומפיקע", אין צו זעען פון דעם, אז זיי האבן שווער פארוואונדעט דעם חשוב'ן שרייבער פונ'ם אויבערשטן ברייוו, אין וועלכן זיי זיינען אפילו ניט געצילט געווארן.

"מילא, גיבו מיר אים די געלעגענהייט איינצושליסן זיך "עם כל הנערים", אויב ער וויל עס, — און מיר דרוקן דעם ברייוו, ווייל ער האט א מוסר־השכל: ער וויייזט, אז דער רעדאקטאר האט נאך ניט אויסגערעכנט אלע זיינע צרות . . .

ה'לעוויט איז איבערצייגט, אז אויב א פאר פון זיינע ארטיקלען זיינען ניט גע־ווען גערדוקט, איז דאס געווען צוליב נשיאת־פנים. אבער אנדערע זיינע ברייוו און ארטיקלען (אין די צענדליקער) זיי־נען דאך יא געדרוקט געווארן. פאר־וואס?

אט פארוואס: ווייל אין די געדרוק־טע ברייוו און ארטיקלען האט ער זיך הערהויבן (אפט מיט דער הילף פון רע־דאקטאר'ס רויטן טינט . . .) צו אב־יעקטיווער באהאנדלונג פון דער געגעבע־נער פראגע זעלבסט. דער צוועק פון די ניט געדרוקטע ארטיקלען איז געווען צו פארקאכן א קאשע און אפרעכענען זיך מיט דעם אדער יענעם פערזענלאך. — און, כאטש אזעלכע זאכן זיינען "גוט" פאר צייטונגען, האט אבער "דאס אי־דישע־וואָרט" ביז אהער ביינעשטאנען דעם נסיון . . .

די "געשיכטע" מיט ה'יאנאווסקי: אן ענלאכע און רעפעקטפולע קריטיק, כאטש אפשר א טעות'דיקע, קאן געפי־נען אן אדט אין דער צייטונג און פונקט אזוי האט געפונען אן אדט ה' יאנאווס־סקי'ס ענטפער, נאכדעם ווי די שפיצי־קייטן זיינען באזייטיקט געווארן . . .

דער מוסר־השכל: א סך שרייבער און "שרייבער" מיינען, אז די צייטונג און דער לעזער זיינען דא כדי זיי זאלן קאנ־נען פארפאלן יענעם אין זייט, פאר זיי־ער איינענעם פארגעניגן. און ווייי צום רעדאקטאר, אויב ער מיינט אנדערש . . מארק.

מאטאריסטן אריינגעצימבלט ווען זי פארט אריין אין א מאנס אוטאמאביל

הענפארד, קאל., יוני 19. — דזשאן מארדער, 44 יאר אלט, איז ארויס פון די כלים, ווען א פרוי, טרייבנדיק אן אוטאמאביל, איז אריינגעפאָרן זיין אור־טאמאביל אין זייט. ער האט זי ארויס־געשלעפט פון איר פלאץ, האט זי אי־ר בערגעוואָרפן איבער זיין קני אין האט איר אריינגעצימבלט.

די פרוי, מערל פיטינג, איז מיט דער מיינונג, אז אן עולה איז קעגן איר באר־גאנגען געווארן. זי האט גערופן פאליציי און ארעסטירט מארדערן. דער געריכט וועט איצט דארפן אנטשיידן, אויב זי האט געקראגן די שמיע אויף וויפיל זי האט זיי פארדינט.

ישעיה קליימאן ע"ה

ישעיה קליימאן, פון 724 באיד עוועניו, איז געשטארבן מיטוואך, דעם 4טן יוני, אין עלטער פון 50 יאר.

דער פארשטארבענער איז געקומען אין מאנטרעאל, פון רוסלאנד, מיט 33 יאר צו־ריק. פאר די לעצטע 24 יאר איז ער געווען א ווייניפעגער תושב. ער איז געווען א טע־טיקער מיטגליד אין דער אינד. בני אברהם סיק בענעפיט סאסייטי און אין דער "יו־נייטעד סינסיר פרענדס" אָרגאניזאציע.

ער האט איבערגעלאזט זיין פרוי, איין זון, דר. קליימאן, פון באסעזשור, מאנ., און דריי טעכטער: מינדל, ציפורה און מלכה.

זיין פרייציטיקער טויט ווערט באדויי־ערט פון אלע זיינע פריינט און פון אלע באקאנטע מיט וועמען ער איז געקומען אין באריירונג. תנצב"ה.

לידא מאראשינסקי ע"ה

צו אונזער פריינט סעם שא־פירא און צו זיין פאמיליע און דער גאנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער מיטגעפיל אין זייר־ער פארלוסט. מיר ווינשן זיי גע־טרייסט צו ווערן און מער קיינ־מאל פון קיין צער ניט וויסן.

גוד פעלאָוס לאָדזש

טאניע ראבינאָוויטש ע"ה

צו איר מאן און קינדער און צו דער גאנצער פאמיליע דריק איך אויס מיין טיפסטן מיטגע־פיל אין זייער גרויסן פארלוסט. איך ווינש זיי אלעמען גע־טרייסט צו ווערן און מער קיין־מאל פון קיין צער ניט וויסן.

סעם וואָלדמאן
180 קאסטדראל עוועניו.

טאניע ראבינאָוויטש ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינ־דער און דער גאנצער משפחה אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער קיין־מאל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ל. ספיוואק
1798 לאגאן עוועניו

יעקב פישקער, ע"ה

צו דער אלמנה און יתומים און צו דער גאנצער משפחה דריי־קען מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער טראגישן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלע־מען געטרייסט צו ווערן און מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. מ. שמעלניצקי
און פאמיליע

ט. ראבינאָוויטש ע"ה

צו מרס. העסטרין און צו דער גאנצער פאמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער שווערן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלעמען געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

פראָפעסער פרוען פאראין

ט. ראבינאָוויטש ע"ה
(קעליהער, סאסק.)

צו איר מאן, קינדער, פאטער און מוטער, ברידער און שוועס־טער און צו דער גאנצער משפחה, דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

ליידיס סאָס. פון בית יתומים

אידיש פאול ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו מר. ס. פאול און־זון, ברידער און שוועסטער, אין צו דער גאנצער משפחה. זייט געטרייסט אין דער שווערער שעה פון אייער לעבן. זאל די וואונד וואס גיכער פארהיילט ווערן און איר זאלט מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ה. פאזנער
מר. און מרס. ה. פאָזנער

טאניע ראבינאָוויטש ע"ה

מיר טרויערן אויף דעם טויט פון אונזער געוועזענער טויערער אונזער האראלאכן מיטגעפיל צו איר מאן, קינדער, ברו־דער און שוועסטער מיט־געפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט אויף וועלכן מיר טרויערן מיט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ל. ספיוואק
1798 לאגאן עוועניו

יעקב פישקער, ע"ה

צו דער אלמנה און יתומים און צו דער גאנצער משפחה דריי־קען מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער טראגישן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלע־מען געטרייסט צו ווערן און מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. מ. שמעלניצקי
און פאמיליע

ט. ראבינאָוויטש ע"ה

צו מרס. העסטרין און צו דער גאנצער פאמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער שווערן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלעמען געטרייסט צו ווערן און מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.

פראָפעסער פרוען פאראין

ט. ראבינאָוויטש ע"ה
(קעליהער, סאסק.)

צו איר מאן, קינדער, פאטער און מוטער, ברידער און שוועס־טער און צו דער גאנצער משפחה, דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט. המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

ליידיס סאָס. פון בית יתומים

יעקב פישקער, ע"ה

צו דער אלמנה און יתומים און צו דער גאנצער משפחה דריי־קען מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער טראגישן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלע־מען געטרייסט צו ווערן און מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. מ. שמעלניצקי
און פאמיליע

ט. ראבינאָוויטש ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינ־דער און דער גאנצער משפחה אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ה. פאזנער

יעקב קאָז

אונזער טיפסטער מיטגעפיל דער גאנצער פאמיליע קאז אינם פארלוסט פון אייער ליבן פא־טער און מאן.

זאל אייער וואונד פון היינט אינ'ם נאענטן מארגן דורך פריידן געהיילט ווערן.

מר. און מרס. ל. גוטקין
354 באיד עוועניו.

אידיש פאול ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו מר. ס. פאול און־זון, ברידער און שוועסטער, און צו דער גאנצער משפחה. זייט געטרייסט אין דער שווערער שעה פון אייער לעבן. זאל די וואונד וואס גיכער פארהיילט ווערן און איר זאלט מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ה. פאזנער
מר. און מרס. ה. פאָזנער

טאניע ראבינאָוויטש ע"ה

מיר טרויערן אויף דעם טויט פון אונזער געוועזענער טויערער אונזער האראלאכן מיטגעפיל צו איר מאן, קינדער, ברו־דער און שוועסטער דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיט־געפיל אין זייער גרויסן פאר־לוסט אויף וועלכן מיר טרויערן מיט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ל. ספיוואק
1798 לאגאן עוועניו

יעקב פישקער, ע"ה

צו דער אלמנה און יתומים און צו דער גאנצער משפחה דריי־קען מיר אויס אונזער טיפסטן מיט־געפיל אין זייער טראגישן פארלוסט. מיר ווינשן זיי אלע־מען געטרייסט צו ווערן און מער קיינמאל פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. מ. שמעלניצקי
און פאמיליע

ט. ראבינאָוויטש ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפ־סטן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינ־דער און דער גאנצער משפחה אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. ה. פאזנער

ישעיה קליימאן ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפן מיטגעפיל צו דער פרוי און קינ־דער און דער גאנצער משפחה אין זייער גרויסן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן

מר. און מרס. י. ניזאן
און פאמיליע

כ'אָטש

אויסערגעוויינלאך נארהאפטיק און רייך און געזונט־געבנדיקע ווייטאמינען און מינעראלן, טוט

HOVIS

ניט מאכן **פעט** ווייל אנטהאל־טענדיק יעדע נויטווענדיקייט פאר דעם אויפבוי פון די געווער בען פון דעם קערפּעט אנטהאלט עס ניט קיין אומפארדייבארע, פעט־פארמירנדיקע מאטעריאלן.

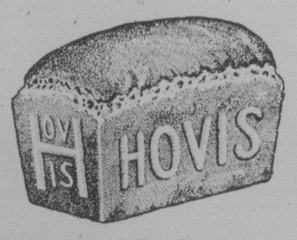

פרובירט א לאבן — איר קאנט עס קויפן פון

Buckwold's Electric Bakery
119 Salter Street, Winnipeg

וויכטיק פאר קאלגארי און אומגעגנט

מר. הענרי זיסקין, גוט באקאנטער קאלגאריער יונגערמאן, איז באשטימט גע־וואָרן אלס דער קארעספאנדענט פון "דאס אידישע וואָרט" פאר קאלגארי און אומ־געגנט.

מר. זיסקין וועט צוישקן יערע וואך א קארעספאנדענץ פון קאלגארי וואס וועט געדרוקט ווערן יעדן דאנערשטאג אין אונ־זער קארעספאנדענצן אפטיילונג. אין זיינע קארעספאנדענצן וועט זיך מר. זיס־קין באמיען אפצושפיגלען דאס אידישע לעבן אין קאלגארי אויף יעדן געביט. און אלע אידן פון קאלגארי זיינען געבעטן צו מעלדן אים וועגן אלע פאסירונגען פונ'ם אידישן לעבן איינשליסנדיק, פארטיעס, פארווייַלונגען, נייעסן א. א. וו.

מר. הענרי זיסקין, פון די "זיסקין איידזשענסיס," איז איינער פון די טעטיק־סטע יונגלייט אין דער אידישער גאס אין קאלגארי. ער האט אין א גרויסער מאס ביינעטראגן מיט זיין ארבעט אין געלט צו די קאלגאריער אידישע קולטורעלע אינ־סטיטוציעס. ער איז א טעטיקער טוער אין דער פרץ שול־שול און קולטור געזעלשאפט און ער איז איינער פון די גרינדער און מיטארבעטער פאר דער אידישער פארקס פיבליאטעק ביי דער פרץ שול. וואס האלט זיך איצט אין גרינדן. ער איז אויך איינער פון דעם קאמיטעט פון דעם אידישן וויסנ־שאפטלאכן אינסטיטוט.

הענרי זיסקין איז א שוואגער צו פרץ תורשביין און א איידים ביי דער גוט באר־וואוסטער שומיאטשער פאמיליע אין קאל־גארי.

ניט געקוקט אויף דעם וואס ער איז נאך גאר א יונגער מאן איז מר. זיסקין איינער פון די פאפולערסטע אידישע יונגלייט אין קאלגארי צווישן די אידן ווי אויך צווישן דער ניט אידישער באפע־קערונג.

די קאלגאריער אידן וועלן געוויס אויס־נעמען מיט ציפרידנהייט די דאזיקע נייעס און זיי וועלן בייטראגן זייער חלק אין דער פארמע פון באריכטן צו מר. זיסקין, און אויף אזא אופן וועט דאס קאלגאריער אי־דישע לעבן אפגעשפיגלט ווערן וועכנטלאך אין "דאס אידישע וואָרט" וואס וועט געווים זיין פון באדייטענדן אינטערעס פאר זיי אליין ווי אויך פאר אנדערע אידן אין מערב קאנאדע מיט וועמען זיי זיינען ענג פארבונדן אויף דעם געזעלשאפטלאכן, עקאנאמישן און פאליטישן געביט.

אויפמערקזאם!

אזוי ווי אונזער פלאנט דאס זיך ערשט דערעפנט מיט א וואך צוריק און עס דויערט פון 10 ביז 15 טעג צוצוגרייטן די פליישן געוועטס, אין אונזערע פראדוקטן, וועלן מיר קאנען אויספילן אלע אדרעסן אין א וואך צייט.

מיר ווייזן צוגיט אייער אויפמערקזאמקייט אז אונזערע

וואורשט, סאָלאמי, באלאני, פראנקפורטערס, קאָרנד ביף, געקויכערטע פליישן, פאסטראמא און גערויכערטע פיש

זיינען פון דער העכסטער קוואליטעט, געשמאק און שטריינג כשר בהשגחת הרב י. י. כהנאָוויטש

שיקט אייערע אדרעסן אויפ.

כפעציעלע אויפמערקזאמקייט צו קאנטרי אדרעסן

WARSAW KOSHER SAUSAGE
Manufacturing Company Limited
Cor. BURROWS & ANDREWS, Winnipeg, Man. Ph 53 470